

Pyhäjärven kaupunki

Pyhäjärven kaupunkikonsernin

Konserniohje

Kaupunginhallitus 27.11.2024 § 259

Kaupunginvaltuusto 10.12.2024 §

Sisällysluettelo

Pyhjärven kaupungin konserniohje	3
1. Kaupunkistrategia ja omistajapolitiikka	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
3. Kaupunkikonsernin määrittely ja konserniin kuuluvat yhteisöt	4
4. Konserniohjeen sitovuus	6
5. Konserniohjaus ja johtaminen	7
6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	8
7. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	8
8. Tiedottaminen ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	10
9. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa	10
10. Konsernin sisäiset palvelut	12
11. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	13
Hyvä hallinto- ja johtamistapa Pyhjärven kaupungin tytäryhtiöissä	14
1. Yhtiökokous	14
2. Hallitus	15
3. Hallituksen puheenjohtaja	17
4. Hallituksen työskentely ja päätöksenteko	17
5. Toimitusjohtaja	19
6. Palkkiot ja palkitseminen	20
7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	20
8. Tilintarkastus	21
9. Tiedottaminen	21
10. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus	22
11. Vastuuvakuutukset	22
12. Konserniohjeen voimaantulo	22

Pyhäjärven kaupungin konserniohje

1. Kaupunkistrategia ja omistajapolitiikka

Kaupunkistrategiassa valtuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunkistrategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa omistajapolitiikka. Kaupunkistrategian ja omistajapolitiikan tulee perustua arvioon kaupungin nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kaupunkikonsernin rakenteeseen ja tehtävien toteuttamiseen.

Omistajapolitiikan sisältävä kaupunkistrategia on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa se, missä kaupungin on pitkällä tähtäimellä perusteltua olla mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee. Kaupunkistrategiassa voidaan myös asettaa pitkántähtäimen kehittämistavoitteita tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille. Strategisten tavoitteiden perusteella talousarviossa asetetaan vuosittaiset talousarviotavoitteet. Strategiassa asetettujen tavoitteiden seurannasta tulee päättää sen hyväksymisen yhteydessä.

Konsernijohdon tulee omistajaohjauksen ja eri vuorovaikutuksen keinoin viestiä yhtiöitä koskevat talouden ja toiminnan tavoitteet tytäryhteisöille, jotta ne voivat toiminnassaan edistää kaupunkistrategiassa ja talousarviossa sille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Yhteisön tulee siten omaa strategiaa ja liiketoimintasuunnitelmaa laatiessa ottaa huomioon kaupunkistrategiassa yhteisölle asetetut tavoitteet. Aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu aktiivinen vuoropuhelu tytäryhteisön ja osakkuusyhteisön kanssa yhteisön tavoitteista ja odotuksista.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaiset huomio ottaen.

Konserniohje koskee Pyhäjärven kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kirjanpitolaissa osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan yritystä, jossa omistusosuus on 20 – 50 %. Tässä ohjeessa osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan myös muita yhteisöjä, joissa kaupungin omistusosuus voi olla myös pienempi kuin 20 %.

3. Kaupunkikonsernin määrittely ja konserniin kuuluvat yhteisöt

Kuntalain mukaan kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin. Kaupungin tytäryhteisö on yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien edellytetään toimivan niin, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan soveltuvin osin myös näissä yhteisöissä. Kuntayhtymissä kaupungin edustajat pyrkivät noudattamaan tätä ohjetta.

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa (kohdeyritys), jos:

1) kirjanpitovelvollisella on enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen;

2) kirjanpitovelvollisella on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänenenemmistö.

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Pyhjärven kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt:

Kiinteistö Oy Rillankivi	omistusosuus 100 %
Pyhjärven Kehitys Oy	omistusosuus 100 %
Pyhjärven Energia ja Vesi Oy	omistusosuus 100 %
Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy	omistusosuus 100 %
PyhäNet Oy	omistusosuus 50,82 %
Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo	omistusosuus 42,94 %

- Pyhjärven Kehitys Oy:n omistusosuuden (26,50 %) kanssa yhteensä omistusosuus 69,44 %

Asunto Oy Pyhjärven Toripiha	omistusosuus 3,0 %
------------------------------	--------------------

- Pyhjärven Kehitys Oy:n omistusosuuden (36,90 %) sekä Kiinteistö Oy Rillankiven omistusosuuden (13,80 %) kanssa yhteensä omistusosuus on 53,70 %

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisörytystä ja osakkuusyritystä.

Pyhjärven kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Simunan Lämpö Oy	omistusosuus 33,33 %
------------------	----------------------

Pyhjärven kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Jokilaakson musiikkiopisto ky	omistusosuus 15,94 %
Jokilaakson koulutus kuntayhtymä JEDU	omistusosuus 2,16 %
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	omistusosuus 1,89 %

Pyhjärven Kehitys Oy:n osakkuusyhteisöt:

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo	omistusosuus 26,50 %
------------------------------------	----------------------

Pyhjärven kaupungin konsernirakenne kaaviona

PYHÄJÄRVEN KAUPUNKI

Tytäryhtiöt:

Kiinteistö Oy Rillankivi

100 %

PyhäNet Oy

50,82 %

Pyhjärven Kehitys Oy

100 %

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo

69,44 %

- Pyhjärven kaupunki 42,94 %

Pyhjärven Energia ja Vesi Oy

100 %

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

100 %

Asunto Oy Pyhjärven Toripiha

53,70 %

- Kiinteistö Oy Rillankivi 13,80 %
- Pyhjärven Kehitys Oy 36,90 %
- Pyhjärven kaupunki 3,00 %

Osakkuusyhteisöt (KPL):

Simunan Lämpö Oy

33,33 %

Kuntayhtymät:

Pohjois-Pohjanmaan liitto

1,89 %

Jokilaakson koulutuskuntayhtymä

JEDU

2,16 %

Jokilaaksojen musiikkiopisto Ky

15,94 %

4. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai osakassopimuksesta muuta johdu. Osakkuusyhteisöt voivat päättää noudattaa konserniohjetta soveltuvin osin, kuitenkin niin että nämä ohjeet sitovat ao. yhteisön toimielimissä Pyhäjärven kaupunkia edustavia henkilöitä.

Kaupunki ottaa omistajaohjauksessaan huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Yhdenvertaiseen kohteluun ei kuulu se, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Mikäli konserniohje on ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään Pyhäjärven kaupungin tytäryhteisöjen hallituksissa sekä muiden kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Konserniohjaus ja johtaminen

Pyhjärven kaupunkikonsernin johdon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernin johdon eri toimielinten tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa,
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginvaltuustolle,
8. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
10. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin,
11. arvioi tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten osaamista ja kyvykkyyttä hallitustehtäviin,
12. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja

1. johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernin operatiivista toimintaa,
2. vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta,
3. vastaa kaupungin omien elinkeinopalveluiden, kaupunkikonsernin tuottamien elinkeinopalveluiden sekä elinkeinopalveluiden ostopalveluiden toimivuudesta ja yhteensovittamisesta,
4. seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle,
5. seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle ja
6. huolehtii kaupungin edunvalvonnasta niissä yhteisöissä, joissa kaupungilla on määräysvalta sekä osakkuusyhteisöissä.

6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtolle. Kaupungin tytäryhteisön, osakkuusyhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

7. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin tytäryhteisön, osakkuusyhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kaupungille kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

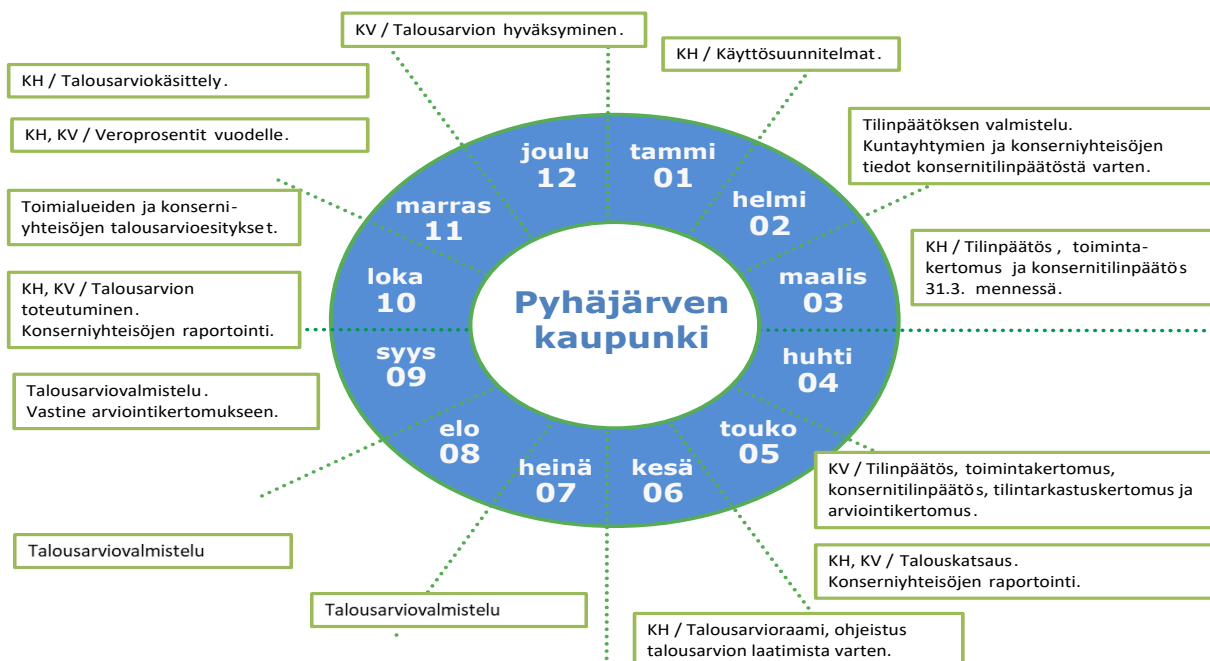
Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot talouskatsausta, osavuosikatsausta ja konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto tai talousjohto antaa tarkemmat ohjeet talouskatsauksien sekä konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista varten on toimitettava konsernijohdolle seuraavat asiakirjat:

- tilinpäätösasiakirjat (tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, toimintakertomus ja liitetiedot) sekä tilintarkastuskertomus ja mahdollinen tilintarkastuspöytäkirja sekä muut tilintarkastajan muistiot;
- tulos- ja rahoituslaskelman toteumavertailut (budjetoitu/toteutuminen);
- kokonaistalouden tunnuslukuvvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta;
- toiminnallisia tavoitteita koskevat toteumavertailut; sekä
- raportti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta.

Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden on toimitettava myös yhtiökokouksen päätös tilinpäätöksen hyväksymisestä. Konsernitilinpäätöksessä noudatetaan Kuntaliiton antamaa yleisohjetta kaupungeille konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Pyhäjärven kaupunkikonsernin talouden suunnittelun ja raportoinnin vuosikello

8. Tiedottaminen ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Tytäryhteisöjen toiminnasta on tiedotettava aktiivisesti ja viestinnän tulee olla avointa. Toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille järjestöille ja muille yhteisöille. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja tiedotettava konsernijohtoa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolelta konsernijohto. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Pyhjärven kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohtolle/kaupunginjohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

9. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Pyhjärven kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohtoon ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kaupungin toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen. Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä omistajan kannalta merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on ensisijaisesti tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun merkittävästä asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei ole määrämuotoinen hallinnollinen toimi. Lähtökohtana on, että ensisijaisesti hallituksen puheenjohtaja selvittää ennakkokäsityksen vapaamuotoisesti esimerkiksi kirjallisesti tai sähköpostilla. Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhtiön johtamisesta.

Tytäryhteisöillä on lisäksi velvollisuus tiedottaa konsernihallintoa ennen mm. merkittäväksi katsottavan asian julkiseksi tuloa. Tiedottamisvelvollisuudesta

vastaavat tytäryhteisön hallituksen puheenjohtaja sekä toimitusjohtaja. Tiedottamisvelvollisuus täytetään olemalla yhteydessä konsernijohtoon riittävän ajoissa, äkillisissä tapauksissa viipymättä.

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kaupungin/konsernijohtoon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen,
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kaupunkistrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista,
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin,
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä,
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen,
- toimitusjohtajan valinta, erottaminen ja palkkausjärjestelmä (johtajasopimus, palkkauksen rakenne ja taso) ja sen muutokset,
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset,
- pääomarakenteen muuttaminen,
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit,
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus,
- kiinteistö- ja yrityskaupat,
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen,
- johdannaisinstrumenttien käyttö,
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut,
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen,
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen,
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen,
- muu yhtiön tulokseen ja riskiin merkittävästi vaikuttava tapahtuma,
- olennainen laskentaperiaatteiden muutos tai
- muu yhtiön kannalta merkittävä asia.

10. Konsernin sisäiset palvelut

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja ovat muun muassa toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut. Konsernipalveluissa on otettava huomioon hankintalainsäädäntö sekä kaupungin hankintaohjeet.

Hankinnat ja omaisuuden luovutus

Hallituksen on valvottava, että kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kaupungilla ja / tai kuntayhtymällä on enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista. Hankinnoissa noudatetaan hankintalainsäädännön lisäksi soveltuvin osin kaupungin hankintaohjetta.

Kaupunkikonsernin hankinnoissa on noudatettava hyvää hallintotapaa. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta.

Omaisuuden luovutuksessa on otettava huomioon konsernin etu. Luovutukset eivät voi tapahtua alle käypien arvojen ilman konsernijohdon suostumusta.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Konsernissa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhteisöjen tulee esittää lainoitustarpeensa kaupungille hyvissä ajoin talousarvion valmistelun yhteydessä ja sopia konsernijohdon kanssa lainoituksen järjestämistavasta. Lainojen takaisinmaksun sekä muiden maksujen viivästymisestä voidaan periä voimassa olevan korkolain mukaiset viivästyskorot.

Takaukset

Kaupunki voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kaupunkikonserniin tai se on kokonaan kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä omistuksessa ja määräysvallassa. Kaupunki voi myöntää tapauskohtaisesti harkinnan perusteella omavelkaisia takauksia, täytetakauksia tai toissijaisia takauksia.

Kaupunginhallitus hyväksyy taattavan lainan ehdot ennen takauksen täytäntöönpanoa. Tytäryhteisöt eivät saa ilman kaupunginhallituksen suostumusta antaa takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia lukuun ottamatta vuokravakuuksia tai muita vastaavia toimintaan liittyviä vakuuksia.

Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan linjauksia. Toimitusjohtajasopimukset tulee laatia konsernijohdon ohjeen mukaisesti ja huolehdittava kohdassa 9 mainitun konsernijohdon ennakkokäsityksen hakemisesta. Tytäryhteisöllä on oikeus ottaa henkilöstöä ja päättää henkilöstön

työsuhteita liiketaloudellisten periaatteiden mukaan. Henkilöstön hankinnassa tulee tytäryhteisöjen mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon konsernin sisäiset siirtotarpeet.

Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuuksissa noudatetaan tytäryhteisön toimialasopimuksia. Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan ja tytäryhteisön etu muuta edellytä. Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin kun se on kaupungin edun mukaista eikä tytäryhtiön etu muuta edellytä.

Riskienhallinta

Yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Sisäinen valvonta

Yhteisön hallitus huolehtii siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhteisön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta.

11. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsenehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta ja kyseessä olevan tytäryhteisön hallitustyön kehittämisen näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenillä tulee olla hyvä toimialan tuntemus ja/tai hyvä yleinen liiketoiminnan ja talouden osaaminen. Kollektiivina tytäryhteisön hallituksella tulee olla riittävä toimialan tuntemus ja liiketoimintaosaaminen sekä kyky tukea ja ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tytäryhteisön hallituksen työskentelystä on kerrottu enemmän konserniohjeessa kohdassa hyvä hallinto- ja johtamistapa.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Pyhjärven kaupungin tytäryhtiöissä

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat ohjeistukset kaupunkikonsernissa täydentävät lakisääteisiä menettelytapoja ja konserniohjeessa annettuja ohjeita. Suosituksilla on tarkoitus yhtenäistää ja vakiinnuttaa konserniohjauksen kannalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa, että tytäryhtiöissä toteutuvat terveet liiketoiminnan periaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta, riskien hallinta sekä että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.

Tytäryhtiön hallitukseen valittujen jäsenien tulee tutustua kaupungin toimielimissä ja tytäryhtiön hallituksessa hyväksytyihin suosituksiin ja noudattaa niitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyt suositukset antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultuaan valituksi tehtävänsä.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

1. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Tilikauden aikana yhtiöissä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous, joka on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan järjestää tarvittaessa. Yhtiökokouksissa asioita käsiteltäessä on noudatettava mahdollisesti voimassa olevia osakassopimuksia.

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksissa asemavaltuutuksen perusteella kaupunginjohtaja tai kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan päättämä henkilö. Yhtiökokousedustajalle voidaan antaa ohjeita koskien mm. hallituksen jäsenten valintaa. Kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja antaa ohjeet yhtiökokousedustajalle. Konsernijohto (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimeissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen kokousta konsernihallinnon antamien ohjeiden mukaisesti. Ilmoitus on toimitettava kaupunginjohtajalle ja yhtiökokousedustajalle, mikäli tämä on tiedossa. Yhtiökokousedustajalle on varattava tilaisuus tutustua yhtiön toimintaan. Konserniyhtiöiden yhtiökokoukset

järjestetään Pyhäjärvellä läsnäolokokouksina. Suositeltavaa on, että hallitus kutsuu yhtiökokousedustajat siihen hallituksen kokoukseen, jossa tilinpäätös hyväksytään. Yhtiökokousten pöytäkirjat on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi.

Yhtiökokousedustaja laatii tarvittaessa yhtiökokouksen asioista ja yhtiön taloudellisesta asemasta yhtiökokousraportin konsernijohdolle toimitettavaksi. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenten läsnäolo yhtiökokouksessa on suositeltavaa.

2. Hallitus

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupunginhallitus nimeää ehdokkaat yhtiökokoukselle hallitukseen valittaviksi jäseniksi pääsääntöisesti toimikaudekseen. Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kaupungilla on enemmistö, on hallituksen jäsenehdokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia.

Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua ja kyseessä olevan tytäryhteisön hallitustyön kehittämisen näkökulmasta perusteltua. Yhtiön hallitus tai yhtiön hallituksen jäsen voidaan kaupunginhallituksen uudella ohjauksella vaihtaa osakeyhtiölain antamissa puitteissa. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottaminen edellyttää kaupunginhallituksen ohjausta.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenillä tulee olla hyvä toimialan tuntemus ja/tai hyvä yleinen liiketoiminnan ja talouden osaaminen: Kollektiivina tytäryhteisön hallituksella tulee olla riittävä toimialan tuntemus ja liiketoimintaosaaminen sekä kyky tukea ja ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Laadukas hallitustyöskentely on mahdollista, kun hallituksen jäsenillä on riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus.

Osakeyhtiölain mukaan hallitukseen on valittava yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Jos hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, hallituksessa on oltava ainakin yksi varajäsen. Jos hallituksessa on useita jäseniä, sille on valittava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jos hallitusta valittaessa ei ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä ei määrätä toisin.

Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallitustyö edellyttää jäseniltä sitoutumista. Hallituksen jäsenillä tulee olla tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon ja johtamisen asiantuntemus sekä soveltuva koulutus.

Hallituksen jäseniltä edellytetään:

- aktiivisuutta yhteisön toiminnan kehittämisessä,
- perehtymistä yhteisön toimintaan ja toimialatuntemusta,
- kaupungin toiminnalle asettamien tavoitteiden tuntemista sekä
- kaupungin antaminen ohjeiden tuntemista ja noudattamista.

Hallituksen perustehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

Hallituksen tehtävät:

- kutsuu koolle yhtiökokouksen,
- toimeenpanee yhtiökokouksen päätökset,
- huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallituksen yleistoimivalta),
- hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista,
- hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat suositukset,
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteuttamista,
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan,
- hyväksyy budjetin,
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan,
- ohjaa, tukee ja valvoo määräyksin ja ohjein toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön päivittäisjohtamista siten, että hallituksella on riittävä ja ajantasainen kontrolli ylimmän johdon tehtävä- ja vastuualueista sekä yhtiön sisäisestä tilasta,
- määrittää toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen,
- hyväksyy yhtiön johtoryhmään kuuluvien henkilöiden palkkauksen ja muut edut,
- vastaa yhtiön kirjanpidon ja varallisuuden valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä,
- päättää yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä,
- päättää yhtiön asioista sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty tai muutoin yhtiön sisäisesti on toimitusjohtajan kanssa sovittu,
- huolehtii yhtiön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole delegoitu hallituksen puheenjohtajalle tai toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle,
- edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen,
- antaa oikeuden yhtiön edustamiseen hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan sekä
- valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa toisin päätetty.

Yhtiön on annettava hallitukselle riittävät tiedot yhtiön toiminnasta. Hallituksen jäsenen tulee huolehtia jatkuvasti tiedollisesta ja taidollisesta kehittymisestään. Uusi hallituksen jäsen tulee erikseen perehdyttää yhtiön toimintaan.

3. Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksessa, johon kuuluu useita jäseniä, on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta, ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii sekä johtaa hallituksen työskentelyä ja toimii kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen,
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti,
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla,
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii,
- hyväksyä toimitusjohtajan laatima esityslista hallituksen kokouksia varten,
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä, valvoa kokousten valmistelua, toimia kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa ja sen allekirjoittamisesta,
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupunkikonsernissa annettua tytäryhteisöjen konserniohjetta ja hyvästä hallinto- ja johtamistavasta annettuja ohjeita,
- huolehtia erityisesti siitä, että asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokäsitys tarvittaessa,
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan,
- hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat,
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä,
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä,
- seurata tarkasti yhtiön toimintaa sekä
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle.

4. Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (yleistoimivalta). Hallitus hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toimivuuden sekä valitsee ja erottaa toimitusjohtajan ja ohjaa yhtiön toimivaa johtoa.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Kaupungin nimeämät hallituksen jäsenet valvovat kaupungin toiminnallisia ja taloudellisia etuja ja toimivat siten, että kaupunginvaltuuston päättämät strategiset tavoitteet voidaan toteuttaa. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja, vaan heidän tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotettua.

Hallituksen ja sen jäsenten on tehtävänsä suorittaessaan otettava huomioon OYL:n säännökset ja yhtiöjärjestyksen määräykset sekä yhtiön kannalta pakottavat muut oikeusnormit. Hallitus ja sen jäsenet eivät saa tehdä sellaista päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Tytäryhteisön hallituksen jäsenen tulee nauttia sen toimielimen luottamusta, joka on hänet tehtävään valinnut. Mikäli hallituksen jäsen ei nauti luottamusta, on hänet erotettava tehtävästään.

Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen suhteutettu strategia. Sen toteutuminen on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan niin, että hallituksen toiminnan huolellisuusvelvoite suhteessa omistajiin tulee täytettyä.

Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallituksen on säännöllisesti arvioitava omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. Hallitukselle tai sen jäsenelle voi syntyä korvausvastuu huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnin tai osakeyhtiölain, muiden lakien tai yhtiöjärjestyksen rikkomusten johdosta.

Osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:n mukaan hallituksen on pidettävä yhtiön osakkeista osakeluettelo, jos yhtiön osakkeita ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Luetteloon merkitään osakkeet tai osakekirjat numerojärjestyksessä, niiden antamispäivä sekä osakkeenomistajan nimi ja osoite. Osakeluettelon mukaisista osakkeenomistajista on pidettävä osakasluettelo, jossa on oltava osakkeenomistajan nimi ja osoite sekä kunkin osakkeenomistajan osakkeiden lukumäärä osakelajeittain. Osakeluettelo ja osakasluettelo on laadittava viivytyksettä yhtiön perustamisen jälkeen.

Hallituksen tulee laatia itselleen toimikaudekseen *työohjelma*, jossa se määrittelee työskentelytapansa. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa ja yhtiön on ilmoitettava tilikauden aikana pidettävien hallitusten kokousten määrä sekä jäsenten osallistuminen kokouksiin toimintakertomuksessa. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistäkin on laadittava pöytäkirja. Hallituksen kokousten pöytäkirjat on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi.

Kokoukseen osallistuville on etukäteen toimitettava kokouksen esityslista, josta ilmenevät käsiteltävät asiat ja toimitusjohtajan päätösehdotus. Tästä voidaan poiketa vain, jos erityiset syyt, esimerkiksi jonkin poikkeuksellisen kiireellisen asian

käsittely sitä edellyttää. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä ja kun kaikille hallituksen jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Jos hallituksen jäsen on estynyt, hänen tilalleen mahdollisesti tulevalle varajäsenelle on annettava tilaisuus osallistua asian käsittelyyn. Konsernijohdolla on oikeus osallistua hallituksen kokoukseen tai konsernijohdon edustajaksi hallitukseen voidaan valita kaupungin viranhaltija tai toimenhaltija, jolla on hallituksen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi voidaan toteuttaa sisäisenä itsearviointina. Arvioinnin keskeisistä tuloksista tulee raportoida kirjallisesti konsernijohdolle.

5. Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja tarvittaessa hänen sijaisensa. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan on hankittava kaupungin konsernijohdon ennakkokäsitys tytäryhtiön toimitusjohtajan valintaan ja palkkaukseen.

Toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot on määriteltävä konsernijohdon hyväksymiä periaatteita noudattavassa kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus hyväksyy. Ennen hyväksymistä on hankittava konsernijohdon ennakkokäsitys sopimuksesta.

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa

- hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (toimitusjohtajan yleistoimivalta),
- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa,
- yhtiön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta,
- yhtiön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano,
- pitää hallituksen puheenjohtaja hyvin informoituna tytäryhtiön päivittäistilanteesta,
- yhtiön muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen,
- tavanomaisten hankinta- ja asiakassopimusten tekemisestä huolehtiminen,
- huolehtia osaltaan siitä, että hallituksen puheenjohtaja on hankkinut ennen yhtiön sisäistä päätöksentekoa riittävän ajoissa konsernijohdon ennakkokäsityksen tarvittaessa,
- päättää hallituksen valtuuttamana tai kiireellisissä tapauksissa yhtiön toiminnan laajuuteen ja laajuuteen nähden epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä sekä raportoida niistä niin pian kuin se on mahdollista hallitukselle (ja konsernijohdolle),
- vastata yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla,
- huolehtia siitä, että yhtiön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla,

- huolehtia siitä, että yhtiön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla,
- huolehtia siitä, että yhtiölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset sekä
- edustaa yhtiötä tehtäviinsä kuuluissa asioissa.

6. Palkkiot ja palkitseminen

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksettavat palkkiot seuraavat lähtökohtaisesti Pyhäjärven kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaista kaupunginhallituksen kokouspalkkioita. Kokouspalkkio maksetaan kokouksen puheenjohtajalle 50 %:lla korotettuna.

Mikäli yhtiön toiminnan laatu ja kehityskuva edellyttää kaupungista riippumattoman/riippumattomien hallitusjäsenten rekrytointia ja jäsenten palkkioperusteet edellyttävät tarkastelua, yhtiön hallitus voi esittää konsernijohtolle yhtiökohtaisen poikkeamisen soveltamista suhteessa tässä luvussa kuvattuun palkkiomalliin.

Hallituksen puheenjohtajalle voidaan maksaa vuosipalkkiota, jos liiketoiminnan laatu ja laajuus sitä edellyttää.

Toimitusjohtajan ja yhteisön muun johdon palkitseminen, tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on yhtiön hallituksen vastuulla. Yhtiön on selostettava yhtiön toimitusjohtajalle ja henkilöstölle maksettujen tulospalkkojen tai palkkioiden määrä sekä palkitsemisen perusteet toimintakertomuksessa.

7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Sisäisen valvonnan tavoitteena on omalta osaltaan varmistaa muun muassa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Yhtiön hallituksen on määriteltävä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Yhtiön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta. Hallituksen tulee valvoa, että toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevan hallinnon lain ja hallituksen antamisen ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Konsernivalvonnasta vastaa kaupungin konsernijohto. Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konsernivalvonnassa seurataan myös valtuuston tytäryhtiöiden toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista. Konsernivalvonnassa seurataan erityisesti riskienhallintajärjestelmien toimivuutta konserniyhtiöissä.

Yhtiön hallituksen on selostettava toimintakertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa hallituksen tietoon tulleita merkittävämpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä periaatteet, joiden mukaan riskienhallinta on järjestetty.

Sisäisellä tarkastuksella voidaan tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista. Sisäinen tarkastus on tarkastuskohteesta riippumaton arviointi-, varmistus ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tuottaa lisäarvo organisaatiolle ja parantaa sen laatua. Sisäisen tarkastuksen päämääränä on edistää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä tukea yhtiötä sen tavoitteiden saavuttamisessa.

8. Tilintarkastus

Kuntalain 122 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupungin hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Kaupungin tytäryhtiön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi kaupungin ja kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden tilintarkastuspalvelujen hankinnan.

9. Tiedottaminen

Kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhtiötä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhtiön puolella hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella konsernijohto. Tytäryhtiön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa tytäryhtiötä koskevissa asioissa tulee huomioida julkisuus- ja salassapitosäännökset. Ennen tietojen antamista tytäryhtiön hallituksen tai toimitusjohtajan on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta tytäryhtiölle haittaa. Mikäli tytäryhtiöllä on asiakkainaan kuntalaisia, yhtiön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävä on yhtiön huolehdittava, että yhtiössä laadittu vuosikertomus on yleisesti saatavilla. Vuosikertomus ja vastaavat tiedot ovat yleisesti saatavilla, mikäli ne ovat yhtiön internet-sivuilla.

10. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Tytäryhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon edustaja tai muu kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle tytäryhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Tytäryhtiössä saatua tietoa liikesalaisuudesta ei saa oikeudettomasti käyttää eikä ilmaista hankkiakseen itselleen tai toiselle etua ja toista vahingoittaakseen.

Hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja konsernihallinnon edustajan on lisäksi säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon. Myös asiakirjoja tuhottaessa edellä mainittujen henkilöiden on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

11. Vastuuvakuutukset

Pyhäjärven kaupungilla on erityisvastuuvakuutus. Vakuutuksen piiriin kuuluvat myös Pyhäjärven kaupungin omistus- ja äänivallan perusteella valitut, erikseen sovitut kaupungin virka- ja luottamushenkilöt toimiessaan seuraavien yritysten hallituksissa: Kiinteistö Oy Rillankivi, Pyhäjärven Kehitys Oy, Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy, Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy, PyhäNet Oy, Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo sekä Asunto Oy Pyhäsalmen Toripiha.

Yhtiön tulee ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se ei ole riskeiltä suojautumisen kannalta tarpeetonta.

12. Konserniohje voimaantulo

Pyhäjärven kaupunkikonsernin Konserniohjeen hyväksyy Pyhäjärven kaupunginvaltuusto. Konserniohje, joka sisältää hyvä hallinto- ja johtamistapa - ohjeistuksen, tulee voimaan 1.1.2025 alkaen. Tämä Konserniohje kumoaa aikaisemman Konserniohjeen, jonka Pyhäjärven kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.11.2014.